

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา
จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37
The Development of Local Curriculum on Thai Characteristics from
Banana Leaves in Career and Technology Subjects, Mathayomsuksa 3,
Buddhakosaiwittaya School, Phrae Province, Phrae Secondary
Educational Service Area Office 37

พระปลัดชัยวัฒน์ มลิวัลย์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.นพพร ธนะชัยพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.สุดาพร ปัญญาพฤกษ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านคำ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละและการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และการวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา จังหวัดแพร่ และแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า E1/E2 เท่ากับ 85.85/89.18 หลังการนำหลักสูตรไปใช้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสำหรับทัศนคติ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเห็นว่าเวลาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีความเหมาะสมกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหามีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวม หลักสูตรมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to develop the local curriculum on Thai characteristics from banana leaves, to study student achievements by using the local curriculum on Thai characteristics from banana leaves and to study the attitudes of the people involved in the local curriculum on Thai characteristics from banana leaves for Mathayomsuksa 3 students. The sample were 22 Mathayomsuksa 3 students. The instrument consisted with the local curriculum on characteristics of Thai banana leaves, learning plan,

achievement test and attitude of those involved. Data was analyzed by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), percentage hypothesis testing with t-test and analysis of the content of group discussions.

The results found were that according to expert opinions the local curriculum on characteristics of Thai banana leaves in career and technology subjects, Mathayomsuksa 3, Buddhakosaiwittaya School, Phrae Province learning plan were most appropriate. The result of the learning plan was E1/E2 as 85.85/89.18. After using the local curriculum the students' achievement test results were higher than before at the statistical significance level of .05. Concerning to the attitude of those involved with the development of the local curriculum their opinions were that the time to teach the curriculum was appropriate with the structure of class timetables based on the 2008 Basic Education Core Curriculum. Overall, the content was appropriate and beneficial to use in everyday life and the curriculum was appropriate with the context of the institution.

บทนำ

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งจะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง คิดเป็น ทำเป็น และมีความสุขในการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2550 : 12-15) มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 81 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 5) ที่กล่าวถึงการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นรวมถึงงานเอกลักษณ์ไทยของชาติที่ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษและมีการถ่ายทอดโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น นับเป็นมรดกที่ล้ำค่าที่ควรแก่การศึกษาและช่วยกันอนุรักษ์รักษาสืบสานให้อนุชนรุ่นหลัง ได้เรียนรู้มีความเข้าใจในวิถีชีวิตอันดีงามทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีตของคนไทยมีความภาคภูมิใจในงานเอกลักษณ์ไทยที่นานาอารยประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญยกย่องในสิ่งที่ดีงาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 27 ระบุว่าให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ

และในมาตรา 29 ได้บัญญัติไว้ว่า การรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชน และหมวด 4 หน้าที่ของชาวไทยมาตรา 69 ระบุว่าบุคคลมีหน้าที่พิทักษ์ปกป้องสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช, 2550 : 2) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 5) ได้กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่น เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองนั้นเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญ และมุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และผู้เรียนจะต้องรู้จักการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพราะจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับ ความเป็นอยู่ของชีวิต และมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบัน ในขณะที่ อำนาจ จันทรแป้น (2542 : 102-105) กล่าวว่า ท้องถิ่นที่มีบทบาทและมีการพัฒนาหลักสูตร มีการบริหารหลักสูตรได้เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพจริงของท้องถิ่นนั้น จะสามารถนำไปสู่การเรียนการสอน ในชั้นเรียนของสถานศึกษาที่ทันต่อสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ในปัจจุบันการสร้างสรรคสิ่งประดิษฐ์ งานเอกลักษณ์ไทย จากวัสดุท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่ ตลอดจนงานประเพณีศิลปวัฒนธรรม

ทางภาคเหนือที่ได้มีการสืบทอดกันมาโดยการนำเอาทรัพยากร ในท้องถิ่น เช่น ใบตอง ซึ่งเป็นส่วนประกอบของต้นกล้วยที่มี อยู่เป็นจำนวนมาก ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นส่วนของใบตอง หรือผลกล้วย ก้านกล้วย โดยนำมาใช้ได้ทั้งทางด้านงานอาหารและงานประดิษฐ์ ซึ่งใน งานประดิษฐ์นั้นจะมีทั้งการประดิษฐ์ของใช้ และประดิษฐ์ของ ตกแต่ง ตลอดจนการสร้างสรรคสิ่งประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทย ที่เป็นงาน ที่มีความสวยงามละเอียดอ่อนและมีลวดลาย สวยงาม นำไปใช้ในงานพิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรง ชีวิตประจำวันที่มีการพัฒนางานประดิษฐ์ไปสู่งานอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับนักเรียนและชุมชนในท้องถิ่น จาก การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน โดยการสัมภาษณ์ นาย ประเสริฐ มหามิตร ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น งานหัตถกรรมพื้น บ้าน จังหวัดแพร่และมืออาชีพ การประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทย จากใบตอง พระครูภาวนาเจติยานุกิจ วัดพระธาตุซ่อแฮ พระ อารามหลวงประจำจังหวัดแพร่ และพระอุเทน สิริสุวณโณ วัด ดอนมูล เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มีความสามารถพิเศษด้านงาน เอกลักษณ์ไทยจากใบตอง การประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทย จากใบตอง มีการสืบทอดจากบรรพบุรุษมาเป็นเวลานาน ทำให้เป็นอาชีพหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวและทำเป็นอาชีพ เสริมได้ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นงานประดิษฐ์ที่ต้องช่วยกัน อนุรักษ์ เพราะปัจจุบันยังมีการจัดและนำไปใช้ทำในงานพิธี ประเพณีต่างๆ ของไทยหรือต้อนรับแขกต่างบ้านต่างเมืองใน งานพิธีต่างๆ โดยเฉพาะของคนทางภาคเหนือที่ต้องใช้รับแขก บุคคลทั่วไป และนำงานเอกลักษณ์ไทยที่ประดิษฐ์จากใบตอง ไปใช้ในการจัดพิธีวันสำคัญและงานประเพณีวัฒนธรรมอยู่ ตลอดเวลา เนื่องจากงานประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทยจาก ใบตอง ยังเป็นความต้องการของตลาด อีกทั้งวัสดุที่ใช้ยังหาได้ ง่ายในท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ได้อยู่ตลอดเวลา แต่ปัญหาที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน คืองานประดิษฐ์ที่เป็นงานเอกลักษณ์ไทย จากใบตอง ไม่ได้รับการถ่ายทอดสู่ลูกหลานเยาวชนรุ่นหลัง และเยาวชนยังไม่ค่อยสนใจ อันเนื่องมาจากความเป็นอยู่ที่เกิด ขึ้นในปัจจุบันคือนักเรียนและเยาวชนที่จบจากการศึกษาชั้น พื้นฐานแล้วเข้าสู่ระบบการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม หรือ งานตามบริษัท นักเรียนบางคนจึงมีความจำเป็นต้องเรียน หนังสือต่อ จึงเป็นสาเหตุให้ในอนาคตข้างหน้าภูมิปัญญาใน ด้านการประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง อาจจะไม่ไ้ รับการสืบทอดอีกต่อไป

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2549 มุ่งให้มีการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการ

ศึกษา ได้เปิดโอกาสให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยมีการ บูรณาการเนื้อหาและวิธีการสอนอย่างเหมาะสม มี การใช้สื่อ ริเริ่มสร้างสื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น เช่น สื่อ ศิลปการประดิษฐ์ งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และถือว่าผู้ เรียนมีความสำคัญที่สุดทั้งนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปัญญามีคุณธรรม มีความสุขและรักเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549 : 51-53) ดังนั้น การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง ของผู้เรียนนั้น สามารถทำได้หลายลักษณะคือ การพัฒนาใน ลักษณะของการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน รายละเอียด ของเนื้อหา จากสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ จัดทำสื่อการเรียน การสอนขึ้นมาใหม่และการจัดเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม ขึ้นมา ใหม่ (กรมวิชาการ, 2549 : 105) ในการพัฒนานั้น ต้องอาศัย การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่เป็น ระบบ และต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน บุคคลในท้องถิ่น และผู้ที่มี ความรู้ความสามารถได้เข้ามา มี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เช่น นักเรียน ศึกษานิเทศก์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง นักเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียน โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะบุคคลที่กล่าว ถึงนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญและเป็นผู้ที่มีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องของท้องถิ่นอย่างดี ถือว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่ สำคัญสามารถจะให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึภษารวมทั้ง ถ่ายทอดวิธีการ ให้ความรู้ของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง มีการ ออกแบบโดยนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการ เรียนการสอน ซึ่งการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน จะสามารถช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความ หมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้เรียนในสิ่งที่มีความ สัมพันธ์กับชีวิตของเขา ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้อง ถิ่นของตนและเรียนรู้ได้เร็ว นอกจากนั้นผู้ที่ให้ความรู้ ยังเกิด ความรู้สึกภาคภูมิใจในการให้ความรู้แก่ลูกหลานของตนเองใน ชุมชนอีกด้วยในขณะที่เดียวกันยังทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้ และภูมิปัญญาระหว่างครู กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยให้ ต่างฝ่ายได้รับความรู้ และมีประสบการณ์ที่มีการผสมผสาน กลมกลืน มีความสมบูรณ์มากขึ้น สามารถพัฒนา และให้ความ ร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมประเพณี ของชุมชนที่ยั่งยืน (กรมวิชาการ, 2551 : 10)

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพุทธ โกศวิทยาช้างจังหวัดแพร่ โดยผู้บริหารและคณะครูได้เชิญคณะ กรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กร

และผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร โดยคณะกรรมการได้เสนอแนวคิดให้โรงเรียนนำศิลปะงานประดิษฐ์ที่ใช้ในงานประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเฉพาะการนำงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ซึ่งเป็นงานประเภทการประดิษฐ์ที่กำลังจะประสบปัญหาการสูญหาย

จากเหตุผลดังกล่าวมาผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง โดยการถ่ายทอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนและเยาวชนรุ่นหลังเพื่อให้มีความสามารถและมีทักษะในการประดิษฐ์งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตองได้ และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และเป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้มีความสอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่คู่ชุมชนต่อไป โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ จึงได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง จึงนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (เพิ่มเติม) ประกอบกับผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37

ประโยชน์ของการวิจัย

1. โรงเรียนพุทธโกศวิทยายาโดยหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ และได้แนวทางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
3. ทราบทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร ตระหนักและเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมอนุรักษ์ และสืบทอดงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตองของภูมิปัญญาในท้องถิ่น และมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติในงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ มีขอบเขตการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยายา จังหวัดแพร่ จำนวน 22 คน ปีการศึกษา 2554

ขอบเขตด้านเนื้อหา

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล โดยสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้

กำหนดขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ดังนี้

1. การปฐมนิเทศการเรียนรู้เป็นเอกลักษณ์ไทย (งานใบตอง)
2. การประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย (งานใบตอง)
3. การประดิษฐ์กระทงลอย
4. การประดิษฐ์พุ่มใบตอง
5. การประดิษฐ์พานดอกไม้ใบตอง
6. การประดิษฐ์ถาดใบตอง
7. การประดิษฐ์บายศรี
8. การจัดนิทรรศการผลงานนักเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ การสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง
ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หลักสูตร เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง และแผนการจัดการเรียนรู้

1. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง

1.1 สํารวจข้อมูลพื้นฐาน

1.2 สร้างหลักสูตร

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

- นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริบท และความต้องการของชุมชนมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบหลักสูตร

- ออกแบบหลักสูตรโดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

- สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง

- กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น

เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3 หาคุณภาพของหลักสูตร

1.4 นำหลักสูตรไปใช้

2. การสร้างแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักสูตรท้องถิ่นงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง

2. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ซึ่งใช้เวลาในการทดลอง รวมใช้เวลาประมาณ 40 ชั่วโมง จำนวน 1 ภาคเรียน

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักสูตรท้องถิ่นงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

4. นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นและ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง โดยหาค่าเฉลี่ยข้อมูลประชากร (Mean)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 มีความเหมาะสมมากที่สุด แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.85/89.18

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนรู้อยู่โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 มีทัศนคติที่ดีว่าเวลาในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ท้องถิ่น รักและหวงแหนวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายเป็น 3 ตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 มีความเหมาะสมมากที่สุด แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.85/89.18 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ องค์ประกอบมีความเหมาะสมโดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและมีความเห็นว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างหลักสูตร เริ่มต้นจากการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียนและชุมชน เป็นไปตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยผู้วิจัยได้นำมติที่ประชุมผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะครูและผู้บริหารนักเรียน ที่ต้องการให้จัดทำ

หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 28) ที่ได้กำหนดว่า หลักสูตรจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 74-75) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นเป็นกระบวนการนำหลักสูตรแม่บทไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น นับตั้งแต่การจัดรายวิชาขึ้นมาใหม่ การปรับปรุงรายวิชาขึ้นใหม่ การปรับรายวิชาจากแม่บท ตลอดจนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและกระบวนการสอน การวัดผลประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอันเป็นแนวนโยบายของชาติสอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2537 : 87) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นการนำหลักสูตรแกนกลางทั้งเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนามาจากส่วนกลางมาปรับหรือขยายหรือเพิ่มเติม หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นและচারง บัวศรี (2542 : 286-287) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบ จัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียน มีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และเจตพิทย์ เข็อรรัตนพงษ์ (2539 : 50-51) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องนครปฐมบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต้องการให้นักเรียนหรือเยาวชนในจังหวัดนครปฐมได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวความรู้และประสบการณ์หรือเนื้อหาสาระเกี่ยวกับท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลมาเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้แก่หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหาเวลาเรียน แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้จัดองค์ประกอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมครบถ้วน เป็นการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบชัดเจนการที่ผู้เชี่ยวชาญมี

ความเห็นว่างค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุดนั้นเนื่องจากองค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นครอบคลุมและสอดคล้องกัน ดังที่อำนาจ จันทร์แบน (2542 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรต้องสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกันจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้

2. การเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้น ทำหายความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กระทำใน 2 ลักษณะ คือการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งจากใบความรู้ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน คือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ราษฎ์ชาวบ้าน ผู้รู้เช่นพ่อแม่และผู้ใหญ่ในชุมชน โดยจัดกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมและกระบวนการกลุ่มเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีโอกาสได้คิด ได้ปฏิบัติ และค้นพบความรู้ ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังได้คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนที่แตกต่างกับผู้เรียนที่มีความต่างกัน โดยเฉพาะ ด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจที่ไม่เหมือนกัน เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ตรงมีการอภิปรายและปฏิบัติร่วมกันทำให้เกิดแนวคิดต่างๆ และสามารถเลือกแนวคิดและแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดได้อย่างมีเหตุผลเมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้เรียนรู้ด้วยความหมายและเกิดความสุข สนุกสนานกับการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ตั้งใจ สนใจต่อการเรียน นอกจากนั้นหลักสูตรนี้ยังได้ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากเนื้อหาไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารประกอบการเรียน การทำงานเป็นกลุ่ม การรู้จักคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ผู้เรียนจึงมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ หวงแหน สืบหวอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 34-59; อ้างอิงจาก กระทรวงศึกษาธิการ, การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Child Centered, 2542 : 14-16) มีแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีโอกาสแสวงหา

ความรู้ ข้อมูล คิดวิเคราะห์และสร้างความหมายความเข้าใจในสาระและกระบวนการต่างๆ ด้วยตนเองรวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติ จัดกระทำและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนตามความสนใจของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนที่ควรจะเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล ได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนสิ่งที่ตนสนใจ ต้องการหรือมีประโยชน์ได้รับการเอาใจใส่ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญในคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ซึ่งวิทยากรในท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีความรู้ในการถ่ายทอดความรู้ทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี คติความเชื่อ พิธีกรรม อาหารและการละเล่นพื้นบ้าน เป็นอย่างดีจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น

3. ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 มีทัศนคติที่ดีว่าเวลาในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ท้องถิ่น รักและหวงแหนวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง พบว่า

จากการศึกษาสรุปผลของการแสดงทัศนคติจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้ ผลการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น มีความถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียนเพราะสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และบริบทของโรงเรียน โครงสร้างเวลาเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความถูกต้องเหมาะสม มีเนื้อหาเน้นทักษะกระบวนการ มีทักษะในการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวการวัดผลประเมินผลที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสมดีเพราะมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและปฏิบัติได้จริง สามารถสร้างทัศนคติที่ดี ให้แก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสามารถพัฒนาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ หน่วยการเรียนรู้และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมเพราะหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย (งานใบตอง) เช่น การประดิษฐ์กระทงลอย การประดิษฐ์พุ่มใบตอง การประดิษฐ์พานดอกไม้ใบตอง การประดิษฐ์ถาดใบตอง และการประดิษฐ์บายศรี ผลที่เกิดจาก

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง เนื้อหา มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียน และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก เนื้อหาที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป ผู้เรียนมีความรู้มากขึ้น มีโอกาสปฏิบัติจริงและสามารถประสบความสำเร็จได้ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 มีทัศนคติที่ดีว่าเวลาในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ท้องถิ่น รักและหวงแหนวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองส่วนความเป็นประโยชน์ของหลักสูตรผู้เกี่ยวข้องเห็นว่า ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อท้องถิ่นมองเห็นคุณค่าความงามของวัฒนธรรมไทยสามารถสืบทอดวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเพียงแนวทางในการจัดกิจกรรมเท่านั้น ควรศึกษาหลักสูตรและแผนจัดการเรียนการสอนให้ละเอียด เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียนและท้องถิ่น
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การมอบหมายงานควรมีทั้งการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มและงานรายบุคคล

3. การกำหนดเวลาในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ควรยืดหยุ่นเวลาให้ตามความเหมาะสม
4. ควรสอดแทรกคุณธรรมด้านการสืบทอดประเพณีท้องถิ่นและการวางแผนการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนทุกครั้ง โดยเฉพาะการศึกษานอกสถานที่กับวิทยากรท้องถิ่นและครู ควรคอยกำกับติดตามและดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยี
5. ควรมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดให้มีการศึกษาทักษะและกระบวนการด้านอื่นๆ นอกเหนือ จากผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้ว
2. ควรมีการศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องงานเอกลักษณ์ไทยจากใบตองในระดับชั้นอื่นๆ
3. ควรมีการทำวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำสิ่งที่มีในท้องถิ่นมาบูรณาการจัดกิจกรรม เพื่อที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ในสิ่งที่ปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2549). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559**. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). **กรอบแนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: อลิ้นเพชร.
- ทีศนา แคมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พัฒนศึกษา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สงัด อุทรานันท์. (2537). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: วงเดือน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- อำนาจ จันทร์แป้น. (2542). **SPE"WHY WHAT HOW"**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.